

Kommissionen foreslår en bestemmelse, der indeholder en udtømmende opregning af de opgaver, som politiet varetager. Bestemmelsen medvirker til at tydeliggøre den funktion, som politiet har i samfundet. Med bestemmelsen tilsigtes ikke en udvidelse af politiets opgaver i forhold til i dag.

Den foreslåede bestemmelse erstatter retsplejelovens § 108, stk. 1, der derfor foreslås ophævet. Kommissionen har i den forbindelse tillige fundet, at der ikke længere vil være behov for at opretholde bestemmelsen i retsplejelovens § 108, stk. 2, hvorefter politiet med justitsministerens samtykke kan pålægges andre opgaver.

Der henvises til betænkningens side 106-108 og side 150-151.

4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Politikkommissionens forslag til en bestemmelse om politiets opgaver, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 2 samt bemærkningerne hertil.

5. Politiets indgreb

5.1. Generelt om orden og sikkerhed

5.1.1. Gældende ret

5.1.1.1. Efter retsplejelovens § 108 har politiet bl.a. til opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden.

Opretholdelse af *sikkerhed* indebærer beskyttelse af borgerne mod at blive udsat for forbrydelser samt beskyttelse af personer eller værdier mod fare ved ulykker eller lignende, uanset om disse er natur- eller menneskeskabte.

Politiet varetager i dag en lang række opgaver med henblik på at værne om sikkerheden. Det er bl.a. foranstaltninger over for enkeltpersoner, f.eks. hjemtransport af berusede personer, rekvirering af lægehjælp til syge og hjælpeløse eller eftersøgning af potentielle selvmordere. Politiet varetager endvidere mere generelle foranstaltninger som f.eks. færdselsregulering i forbindelse med færdselsuheld eller afspærring af et område med nedstyrtningsfare.

Ved begrebet *den offentlige fred* forstås ifølge betænkningen den indre "samfundsfred". Den offentlige fred er modsætningen til en samfundsomvæltning eller et oprør. For at der kan være tale om angreb på freden, forudsætter det således, at der er tale om anslag mod almene interesser af betydelig værdi, f.eks. trusler mod borgernes liv eller velfærd, omfattende tingsovelæggelser, angreb på offentlige bygninger og kontorer eller på samfundsvigtige institutioner. Be-

grebet "fred" er snævrere end begrebet "orden", jf. nedenfor.

Det er vanskeligt mere præcist at angive indholdet af opretholdelse af *orden*. Det antages, at "opretholdelse af orden" henviser til rammene for, hvad der må anses for en almindeligt accepteret adfærd i samfundet, og begrebet kan således ændre sig med tiden og samfundsudviklingen.

5.1.1.2. Ifølge betænkningen kan politiets indsats i forbindelse med opretholdelse af sikkerhed, fred og orden deles op i tre hovedgrupper.

Den første hovedgruppe omfatter situationer, hvor der foreligger en konkret og nærliggende fare for sikkerhed, fred eller orden. I disse tilfælde er det almindeligt antaget, at politiet med henblik på at *afværge* fare kan foretage indgreb over for den enkelte borger med hjemmel i retsplejelovens § 108. Detentionsanbringelse af berusede personer er et i praksis ofte forekommende eksempel herpå.

Den anden hovedgruppe omfatter situationer, hvor der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare for sikkerhed, fred eller orden, men hvor omstændighederne i den pågældende situation i øvrigt tilsiger, at der er behov for en politimæssig indsats. Politiet kan i disse tilfælde iværksætte foranstaltninger af mere alment *forebyggende* karakter som f.eks. at rydde og afspærre områder med henblik på at forebygge ulykker. Foranstaltningerne kan også tilsigte at forebygge ordensforstyrrelser og lign., f.eks. at forskellige grupper kommer i slagsmål i forbindelse med demonstrationer eller sportsarrangementer, eller at et arrangement indebærer problemer for trafikken. Det vil også kunne være f.eks. afspærring af forfaldne bygninger eller områder med jordskred, opsætning af forbudsskilte, f.eks. mod at færdes på en sø med tynd is, og afspærring af ulykkessteder med henblik på at forebygge forstyrrelser af hjælpearbejde mv.

I visse situationer kan det være nødvendigt med andre foranstaltninger end de nævnte. F.eks. foretager politiet af og til visitation og lign. af publikum i forbindelse med fodboldkampe, der erfaringsmæssigt udvikler sig til uroligheder. Ved arrangementer, som indebærer særlige sikkerhedsrisici for enkeltpersoner, f.eks. besøg af statsoverhoveder, etablerer politiet efter omstændighederne mere omfattende sikkerhedsforanstaltninger, herunder i sjældne tilfælde fuldstændig adgangskontrol til områder, som normalt er offentlig tilgængelige.

Den tredje hovedgruppe omfatter situationer, hvor der – uden for de ovennævnte tilfælde – er en større eller mindre politimæssig interesse i, hvordan situationen håndteres. Politiet yder efter omstændighederne